

Kreativ dans i svenska och litteratur

Analys av elevers upplevelser av dansintegrering och dess möjligheter och utmaningar

Scanna in QR-koden för att läsa min magisteravhandling!

Lotta Forsberg | Författare och klasslärarstudent
lotta.forsberg@abo.fi

Bilderna är inte från projektet LiteDans, bilderna är iscensatta.

Syfte, forskningsfrågor och metod

Syftet är att undersöka elevers upplevelser av integreringen av kreativ dans i svenska och litteratur i en svenskspråkig skola i Finland, åk. 5. Denna typ av forskning om elevers upplevelser kan bidra med kunskap till fältet om kreativ dans i en undervisningsmiljö.

Under höstterminen 2018 genomförde jag intervjuer med åtta elever vid tre olika tillfällen. Mer specifikt höll jag fokusgruppsintervjuer med fyra elever från klass 5A och fyra elever från klass 5B och mitt forskningsintresse var att undersöka elevernas upplevelser av integreringen av kreativ dans i svenska och litteratur.

Kroppsligt lärande och kreativ dans

Kroppsligt lärande handlar om att känna i kroppen och genom kroppen. Det kroppsliga lärandet och den kroppsliga kunskapen utvecklas och formas under hela livet (Parviainen, 2002, s. 11.) Parviainen (2002) definierar kroppslig kunskap som kroppsliga handlingar och interaktioner som konstrueras när man gör saker med och genom kroppen. Det är viktigt att skilja på kroppslig kunskap (bodily knowledge) och kroppslig färdighet (bodily skills).

Det som kännetecknar *kreativ dans* är att det inte finns något rätt eller fel eftersom eleverna skapar sina egna rörelser. Det finns således ingen direkt kunskapsöverföring från lärare till elev utan eleverna skapar sin egen kunskap genom dans. (Jusslin, 2019a; Moen & Kirsebom, 2001). Inom kreativ dans vill man följa naturliga rörelsemönster och rörelser som att springa, rulla, hoppa osv. kan användas i dansen. (Pastorek Gripson, 2016; Ørbæk & Engelsrud, 2019.)

Referenser

Jusslin, S. (2019a). Conceptualizing dance literacy: A critical theoretical perspective on dance in school. På spissen forskning / Dance articulated, 5(1), 24–42.

Parviainen, J. (2002). Bodily knowledge: Epistemological reflections on dance. *Dance Research Journal*, 34, 11–26.

Pastorek Gripson, M. (2016). *Positioner i dans. Om genus, handlingsutrymme och dansrörelser i grundskolans praktik* (Doktorsavhandling). Göteborgs universitet. Hämtad 30 juli 2019 från: <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/48412>

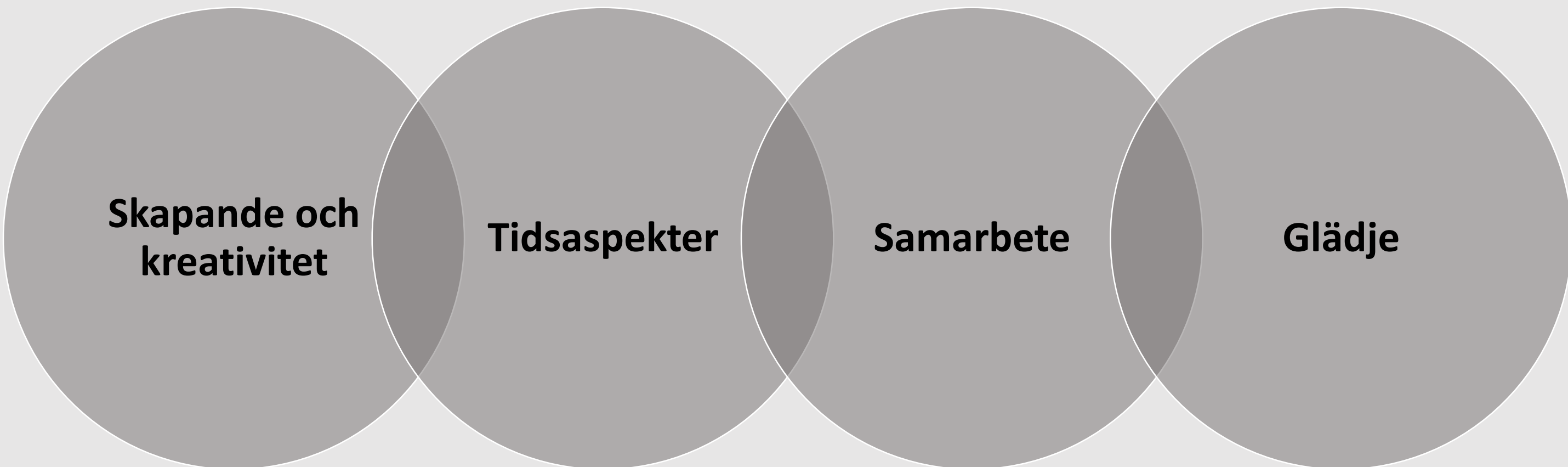
Ørbæk, T. & Engelsrud, G. (2019). Skapande dans i en skolekontext – et forskningsfelt? På *Spissen forskning / Dance Articulated*, 5(2), 4–26.

Resultat

Forskningsfråga 1: Hurdana upplevelser har eleverna om hur kreativ dans används och kopplas ihop med svenska och litteratur?

Forskningsfråga 2: Hurdana upplevelser har eleverna om möjligheter och utmaningar med integreringen av dans i svenska och litteratur?

Kontaktinfo

Sofia Jusslin | Handledare, doktorand i pedagogiska vetenskaper och projektansvarig (LiteDans)
sofia.jusslin@abo.fi

Kreativ dans i svenska och litteratur

Analys av elevers upplevelser av dansintegrering och dess möjligheter och utmaningar

Forskningsfråga 1: Hurdana upplevelser har eleverna om hur kreativ dans används och kopplas ihop med svenska och litteratur?

(1) Förändrad ämnessyn

- Dans:** Under projektets gång förändras elevernas ämnessyn när de fick se, uppleva och skapa dans. Eleverna utvecklade kroppslig kunskap om vad det innebär att arbeta med kreativ dans i skolan.
- Svenska och litteratur:** Eftersom eleverna har fått ta del av kreativ dans som ett nytt inslag i undervisningen förändrades deras ämnessyn gällande svenska och litteratur när de ser möjligheter med nya arbetssätt.

(2) Lärande genom och med dans i svenska och litteratur

Det tog ett tag innan eleverna upplevde och kände av kopplingen mellan kreativ dans och svenska och litteratur eftersom de inte hade några tidigare erfarenheter, den kroppsliga kunskapen saknades. Under projektet kunde eleverna bättre förstå hur man kan integrera dans med läsande och skrivande. Eleverna hade fått en insikt i och fått pröva på hur man kan använda dans i svenska och litteratur.

Forskningsfråga 2: Hurdana upplevelser har eleverna om möjligheter och utmaningar med integreringen av dans i svenska och litteratur?

(1) Skapande och kreativitet

Att skapa danserna själva var något eleverna inte hade förväntat sig att få göra, men något de uppskattade väldigt mycket. De upplever svårigheter med att komma på rörelser och kombinera dem till en koreografi, samtidigt som det är den kreativa processen av skapandet som de värdesätter. Andra svårigheter har varit kopplade till själva skrivprocessen.

(2) Tidsaspekter

Eleverna var inte så förtjusta i all repetition som gjordes men samtidigt upplever de att något av det svåraste var att minnas alla rörelser och danser.

(3) Samarbete

Eleverna upplevde att samarbetet överlag fungerade väl och att det varit roligt samt att man fått hjälp och stöd av varandra. Det finns även upplevelser av att samarbetet inte fungerat och likaså en känsla att inte få sin egen vilja igenom.

(4) Glädje

Alla deltagare jag har intervjuat upplever att det har varit roligt och skönt att få röra på sig och dansa under lektionstid. Eleverna behöver inte sitta stilla hela tiden och de blir gladare och piggare.

Slutsats

Mest framträdande vad gäller elevers upplevelser av dansintegrering i svenska och litteratur är att de upplever det som roligt och lärorikt. De motiveras av de kreativa arbetssätten och de uppskattar att de får röra på sig mera under skoldagen. Utifrån dessa resultat och tankar kring möjligheter och utmaningar kunde fler lärare ta in kreativ dans i undervisningen. Kreativ dans lämpar sig inte enbart för svenska och litteratur, utan kan integreras i de flesta skolämnena. Dansen kan göra att allt fler blir medvetna om deras egna kroppar och hittar ett intresse i att röra på sig. Mer rörelse under skoldagarna kan uppfostra eleverna till ett liv i rörelse vilket leder till bättre hälsa samt ett kvalitativt och längre liv. Lärande med och genom dans kunde alltså vara en nyckel till mera rörelseglädje och ork i vardagen.

I många skolor värderas ofta den akademiska kunskapen högre och därmed hamnar ofta det kroppsliga lärandet i skymundan, eftersom det i lägre grad ses som användbar kunskap (Jusslin, 2019a). Detta kan ses som en av utmaningarna att införa mer kroppsligt lärande och kreativ dans i skolorna. Lärare behöver inse att dansen inte endast är ett inslag i gymnastiken eller ett pausmoment i undervisningen. Jusslin (2019a) pekar på en stor potential att använda sig av lärande genom och med dans i undervisningen; något som även elevernas positiva upplevelser tyder på. Lärare känner sig inte alltid bekväma med att undervisa dans eftersom de inte har någon danserfarenhet, de ser inte vilken nytta det skulle ha för eleverna och de vet inte hur man integrerar kreativ dans i undervisningen. Viktigt att påpeka att danslärare kan undervisa olika dansstilar men att alla lärare kan undervisa *genom* dans.